

TALOUSARVIOALOITE 361/2006 vp

Määrärahan osoittaminen ns. Keulakuvahylyn keulakuvakopion ja infotaulun hankkimiseksi merenalaiseen puistoon

Eduskunnalle

Sukeltajien suuressa suosiossa olevan ns. Keulakuvahylyn keulakuvakopion suhteen olen saanut seuraavaa informaatiota Museoviraston meriarkeologian yksiköstä: "Sukeltajien suosima sukelluskohde Keulakuvahylky sijaitsee Hangon läntisellä selällä Dragsfjärdin kunnan vesialueella 12—17 metrin syvyydessä. Hylkyä on kutsuttu myös Trehålskärin hylkyksi, koska se sijaitsee Trehålskär (Tryhålskär) -nimisen saaren eteläpuolella. Hylky on tunnettu 1980-luvulta lähtien. Hylky on noin 28 metriä pitkä ja noin 7 metriä leveä. Kyseessä on kaksimastoinen purjelaiva. Eräs hylkysukelluksia harrastava sukeltaja löysi 1990-luvun alkupuolella Kansallisarkistosta merkinnän englantilaisen Osborne & Elisabeth -nimisen kauppalaivan syyskuussa 1873 Hangon läntisellä selällä tapahtuneesta haaksirikosta. Arkistolähteessä kerrotaan aluksen olleen matkalla Englannista Kronstadtin painolastissa (laivassa ei siis ollut varsinaista lastia haaksirikon sattuessa). Yleisesti oletetaan, että Keulakuvahylky on juuri tämä alus, mutta varsinaisen tutkimuksen avulla tätä oletusta ei ole varmistettu. Hylyn rakenteen perusteella laivan ajoittuminen 1800-luvun jälkipuolelle on kuitenkin mahdollista.

Keulakuvahylyn keulassa oli naisenhahmoinen keulakuva, josta hylky sai sukeltajien keskuudessa yleisimmin käytetyn kutsumanimensä. Kesällä 2001 useat sukeltajaryhmät ilmoittivat Museovirastoon, että keulakuva oli pudonnut paikoiltaan meren pohjalle. Joku ilmoittajista jopa arveli, että keulakuva olisi sahattu tarkoi-

tuksella irti. Museovirasto teki hyllylle tarkistus-sukelluksen ja totesi, että keulakuva oli pudonnut hyllyn rakenneseosien vähittäisen heikentymisen takia. Hylyn vähittäinen haurastuminen on väistämätöntä kehitystä. Museovirasto nosti keulakuvan lokakuussa 2001 ja sen konservointi alkoi Helsingin Hylkysaarella Suomen merimuseon konservointilaboratorion tiloissa. Luonnollisen haurastumisen lisäksi hylkyä kuluttaa vilkas sukellustoiminta, ja hyllyn kunnan on todettu 1980-luvun jälkeen huonontuneen keulakuvan putoamisen lisäksi muillakin tavoilla, mm. hyllyn kansi on huomattavasti huonommassa kunnossa kuin hyllyn löytyessä.

Jos keulakuvasta vietäisiin kopio hyllylle, kestävin ratkaisu olisi todennäköisesti se, että kopio asetetaan hyllyn keulan lähelle meren pohjaan. Hylyn haurastumisen vuoksi kopion kiinnittäminen hyllyn keulaan ei olisi välttämättä kovin pysyvä ratkaisu. Kopion kiinnittäminen hyllyn keulaan ei ole kuitenkaan välttämättä täysin mahdollista. Molemmat vaihtoehdot vaativat infotaulun sijoittamista hyllyn lähelle. Seuraavat työvaiheet kuuluisivat keulakuvakopio-projektiin, hinta-arviot ovat karkeat arviot:

1. Valmistelutyö hyllyllä: sukelluksia, joiden aikana valitaan sopiva paikka infotaululle ja keulakuvan kopiolle, varmistetaan, että mahdollisia hyllyn lähellä meren pohjalla olevia rakenneseosia ei jää työn alle. Arvioitu hinta noin 5 000 euroa.

2. Keulakuvan kopion teettäminen. Arvioitu hinta noin 10 000 euroa.

3. Infotaulun sisällön suunnittelu (kuvia ja tekstiä) ja teettäminen. Arvioitu hinta noin 4 000 euroa.

4. Keulakuvan kopion ja infotaulun maa- ja merikuljetus ja kiinnittäminen paikoilleen. Arvioitu hinta noin 9 000 euroa.

5. Projektia organisoivan tutkijan palkka kahdelta kuukaudelta. Hinta noin 7 000 euroa.

Arvoidut kustannukset yhteensä: 35 000 euroa."

Mielestäni olisi erittäin suositeltavaa, että keulakuvakopio hankittaisiin yllä olevan suunnitelman mukaisesti sukeltajien nähtäväksi vedenalaisen puiston periaatteella: hankitaan mereen,

hylyn lähelle, tavalla tai toisella keulakuvakopio — aluksesta ja alkuperäisestä keulakuvasta kertovine infotauluineen.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2007 talousarvioon momentille 29.80.24 lisäyksenä 35 000 euroa Museovirastolle ns. Keulakuvahylyn keulakuvakopion tekemiseen ja sen toimittamiseen hyllyn läheisyyteen yhdessä aluksesta ja alkuperäisestä keulakuvasta kertovan infotaulun kanssa.

Helsingissä 22 päivänä syyskuuta 2006

Marjukka Karttunen /kok